

Калусенко В. В.

АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОРТФЕЛЯ БАНКІВ УКРАЇНИ ТА СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ НИМ

У статті розглянуто різні точки зору сутності поняття «інвестиційна діяльність та інвестиційний портфель банків». Проаналізовано сучасний стан формування та управління інвестиційним портфелем банків України. Також, визначено, що на протязі останніх років банківська інвестиційна діяльність є не досить успішною та прибутковою, яке в свою чергу призводить до ще більшого занепаду національної економіки та відсутності інноваційного розвитку. Адже, саме інвестиційна діяльність банків формує рух коштів на ринку, зосереджуючи їх на найбільш головних та важливих напрямках розвитку суспільства. В ході дослідження, також було виявлено основні проблеми, які виникають в процесі формування та управління інвестиційного портфелю банками, і, відповідно, обґрунтовано чинники, що гальмують даний процес. На основі цього, було розглянуто та обґрунтовано оптимальну інвестиційну стратегію для банків України.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна діяльність, інвестиційний портфель, банк, інвестиційна політика, стратегія.

Калусенко В. В.

АНАЛИЗ ИНВЕСТИЦИОННЫЙ ПОРТФЕЛЬ УКРАИНЫ И СТРАТЕГИЯ УПРАВЛЕНИЯ ИМ

В статье рассмотрены различные точки зрения сущности понятия «инвестиционная деятельность и инвестиционный портфель банков». Проанализировано современное состояние формирования и управления инвестиционным портфелем банков Украины. Также определено, что в течение последних лет банковская инвестиционная деятельность является недостаточно успешной и прибыльной, которое в свою очередь приводит к еще большему упадку национальной экономики и отсутствия

инновационного развития. Ведь именно инвестиционная деятельность банков формирует движение средств на рынке, сосредотачивая их на наиболее главных и важных направлениях развития общества. В ходе исследования, также были обнаружены основные проблемы, возникающие в процессе формирования и управления инвестиционного портфеля банками, и, соответственно, обоснованно факторы, тормозящие данный процесс. На основе этого, было рассмотрено и обоснованно оптимальную инвестиционную стратегию для банков Украины.

Ключевые слова: инвестиции, инвестиционная деятельность, инвестиционный портфель, банк, инвестиционная политика, стратегия.

Kalusenko V. V.

ANALYSIS OF INVESTMENT PORTFOLIO OF BANKS OF UKRAINE AND STRATEGY OF MANAGEMENT OF NIM

The article deals with different points of view of the essence of the concept of "investment activity and investment portfolio of banks". The present state of formation and management of investment portfolio of banks of Ukraine is analyzed. It is also determined that in recent years, banking investment activities are not sufficiently successful and profitable, which in turn leads to an even greater decline of the national economy and the lack of innovation development. After all, it is the investment activity of banks that generates the movement of funds in the market, focusing them on the most important and important areas of development of society. In the course of the study, the main problems that arose during the formation and management of the investment portfolio by banks were also identified, and, accordingly, the factors inhibiting this process were substantiated. Based on this, the optimal investment strategy for Ukrainian banks was considered and substantiated.

Key words: investment, investment activity, investment portfolio, bank, investment policy, strategy.

Постановка проблеми. На сьогодні, відповідно до зарубіжного досвіду, зростання економіки держави й розвиток її реального сектора можливе лише за рахунок стимулювання та активізації інвестиційної діяльності вітчизняних банків, що здійснюється методом вкладення коштів у різноманітні види цінних паперів. У світовій банківській діяльності при купівлі цінних паперів банківські установи направляють вагому частину коштів, а саме від 1/3 до 1/5 грошових ресурсів. Тоді як, у вітчизняних банках операції з цінними паперами за розмірами та значимістю посідають друге місце серед активних операцій. Тому постає проблема про необхідність активізації інвестиційної діяльності банківських установ, їх стимулювання з боку держави та покращення процесу формування та управління саме їх інвестиційного портфеля.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Дослідженням сучасного стану банківської інвестиційної діяльності та чинників її гальмування займалися такі вітчизняні вчені, як І. Бланк, Б. Губський, О. Васюренко, М.Житар, Р. Квасницька, М.Кужелєв, О. Лапко, Б. Луців, А. Мороз, Т. Майорова, А. Пересада, Н. Савіна, М. Савлук, Р. Слав'юк, Л. Шкварчук та інші. Серед зарубіжних вчених, що займалися вивченням даного питання як на теоретичному, так і методологічних рівнях необхідно виділити М. Бірман, В. Бочаров, Р. Брейлі, Ю. Біргхем, М. Міллер, С. Росс, У. Шарп та інші.

Мета статті. Проаналізувати основні показники інвестиційної діяльності банків України та обґрунтувати наявні підходи до створення й вибору інвестиційної стратегії, що необхідна для вдосконалення структури банківських активів, що призначені для інвестиційної діяльності.

Виклад основного матеріалу. На сьогодні, в Україні кредитна діяльність залишається головною функцією та основним видом активних операцій банків. Проте, все частіше, набуває популярності така діяльність як управління або менеджмент, що постійно переглядає та вдосконалює структуру активів для збільшення питомої ваги інвестиційного портфеля у

сукупних активах. Така тенденція зумовлена такими двома групами факторів, а саме: по-перше, це недоліки, які притаманні кредитним операціям. Тобто кредитна діяльність є найбільш ризиковою частиною активів банків, які, в свою чергу, характеризуються низькою ліквідністю і тим, що надані кредити не можуть бути негайно повернуті тоді, коли банку це необхідно, наприклад, для підтримання власної платоспроможності та недопускання процесу банкрутства; по-друге, саме інвестиційна діяльність банку виконує низку значних функцій, що й спонукає банківських установ до зміни структури активів на користь останнього.

В сучасних умовах нестабільності фінансового середовища кардинально змінюються місце та роль банківської інвестиційної діяльності. Дана діяльність є дуже важливою, оскільки дає банкам змогу керувати власною ліквідністю, одержувати додатковий прибуток й диверсифікувати ризики. Оскільки банки ведуть інвестиційну діяльність «не на власних, а на позичених та залучених ресурсах, то вони не можуть вкладати гроші своїх клієнтів у ризикові інвестиційні проекти (ні великі, ні малі), якщо вони належним чином не обґрунтовані й не забезпечені необхідними гарантіями». Тоді необхідною умовою здійснення ефективної інвестиційної діяльності банків є розроблення та впровадження власного ефективного та дієвого інвестиційного портфеля, що б узгоджувався з державною інвестиційною політикою та обсягом фінансових ресурсів.

Аналіз табл. 1 показує, що зазначені підходи стосовно тлумачення терміну «інвестиційна діяльність банків» мають фрагментарний характер, тому що деякі науковців розглядають її, як складову фінансової діяльності й частину економічної діяльності, а інші – як загальнодержавні принципові рішення і заходи, що передбачає дію економічних інструментів.

Дефініція поняття «інвестиційна діяльність банків»

№ п/п	Автор	Тлумачення
1.	О. Андросова [1]	Акумулявання банком значних обсягів фінансових ресурсів населення через використання різноманітних грошово-кредитних і фінансових інструментів та спрямування їх іншим учасникам інвестиційного процесу задля прискорення відтворювального процесу й економічного зростання країни
2.	Т. Бабійчук [2]	Довгострокове вкладання економічних ресурсів з метою створення та отримання чистого прибутку у майбутньому
3.	А. Грищук [3]	Процес розміщення грошей в ті або інші фінансові інструменти у розрахунку на збільшення їх вартості і (або) отримання позитивного розміру доходу
4.	О. Іванилова [4]	Практична діяльність банківських установ щодо реалізації різних форм інвестицій задля отримання доходу, соціального ефекту, підтримки певного рівня ліквідності та платоспроможності чи інших цілей банку
5.	О. Колодізев [5]	Підтримка інвестиційного потоку на рівні, що гарантує без зупину з поступовою тенденцією віддачу від вкладених інвестицій, достатню для досягнення низько інфляційного економічного розвитку
6.	Л. Левченко [6]	Механізм, який є складовою економічної політики держави, що передбачає дію економічних інструментів, які забезпечують вплив на інвестиційний процес, в рамках чинних нормативно-правових актів країни, з метою досягнення соціального та економічного ефектів, при урахуванні ресурсних та інституційних обмежень
7.	О. Ляхова [7]	Фінансування банками розвитку економіки загалом, яке має макроекономічне спрямування, де банки на інвестиційному ринку виконують функції: мобілізують великі капітали, необхідні для інвестицій, розширення виробництва; здійснюють інвестиційний перерозподіл вільних ресурсів на грошових ринках і на ринках капіталів; забезпечують безперервність процесу відтворення основних засобів і процесу суспільного відтворення загалом.

Таким чином, проаналізувавши основні підходів науковців щодо вивчення даного поняття, можна сформулювати власні визначення як на макроекономічному, так і на мікроекономічному рівнях. Тобто, на макроекономічному рівні банківська інвестиційна діяльність виступає як процес взаємодії держави із банківською установою, під час якого забезпечується фінансування механізму зростання та розвитку економіки країни за допомогою використання притаманних банкам функцій, таких як:

мобілізації капіталу, здійснення інвестиційного перерозподілу вільних ресурсів на фінансовому ринку, забезпечення безперервності процесу відтворення як основних засобів, так й процесу суспільного відтворення щодо отримання соціального ефекту. На мікрорівні – інвестиційна діяльність банку являє процес взаємодії із учасниками національної економіки, під час якого здійснюється вкладання інвестиційних ресурсів в конкретну діяльність суб'єкта на основі відповідних принципів, а саме: підтримки належного рівня ліквідності, доцільності вкладень, збереження коштів до появи можливостей ефективнішого їх розміщення, хеджування ризиків методом диверсифікації вкладень коштів з метою отримання прибутку.

Сьогодні стан банківської інвестиційної діяльності вказує на низьку активність розвитку даної сфери через причини, що стосуються як загального рівня розвитку національної економіки, так і рівня розвитку банківської системи. Основними причинами незацікавленості банків у фінансуванні інвестиційних проектів є: значні ризики, невідповідність термінів ресурсної бази термінам реалізації інвестицій, недостатність державного стимулювання інвестиційної діяльності банків. Це призводить до того, що з кожним роком кількість банків зменшується (рис.1) [9]. Така тенденція пояснюється тим, що в Україні сформулювалися негативні умови для ефективного функціонування банківських установ.

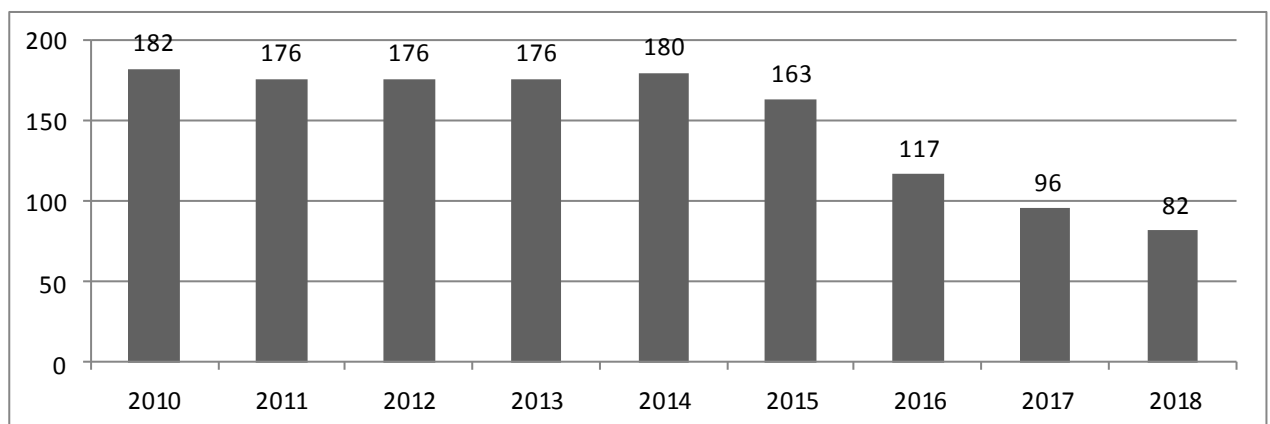

Рис. 1. Динаміка кількості банків в Україні

Обсяг інвестиційних ресурсів банку на фінансовому ринку характеризується, перш за все, обсягом інвестиційного портфеля, що являє

основну складову активів банків та вектора його діяльності з метою одержання доходу. Основою збільшення інвестиційного потенціалу банківських установ є саме валові заощадження. Тому необхідно охарактеризувати сучасний стан інвестиційної діяльності банків. На сьогодні, аналіз структури залучення інвестицій в національну економіку [9] свідчить про те, що на початку 2018 року показник величини залучених інвестицій саме через фондовий ринок є нижчим, ніж показник величини залучених довгострокових кредитів (рис. 2).

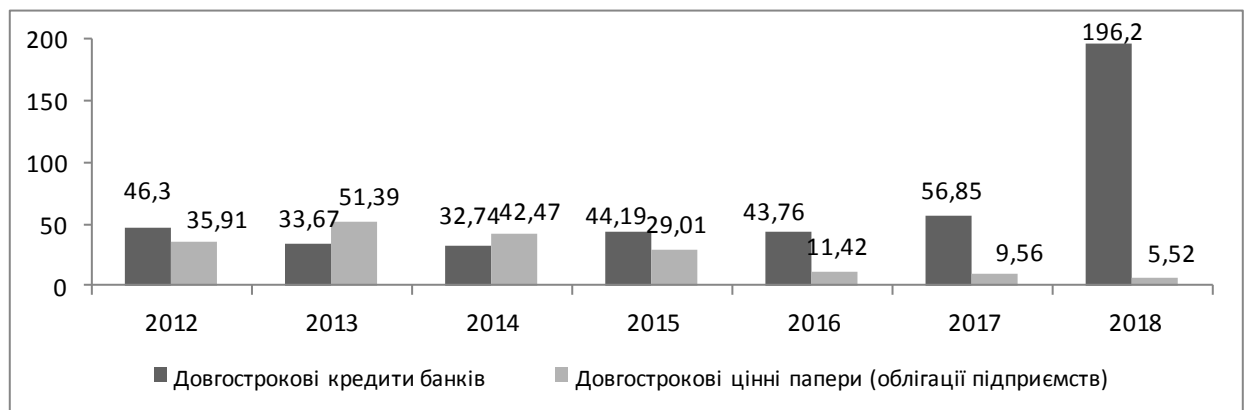

Рис. 2. Залучення інвестицій в економіку України у 2012 - 2018 рр., млрд. грн.

З даного рисунку видно, що на початку 2018 року відбувається зростання величини залучених довгострокових кредитів банків на 139,25 млрд. грн., якщо порівняти з аналогічним періодом 2017 року. Разом з тим, з позитивними зрушеннями для банківських установ існують негативні умови для довгострокових цінних паперів підприємств, величина яких протягом 3-х останніх років різко знизилася й на початок 2018 року дорівнювала 5,52 млрд. грн.

З метою детального аналізу інвестиційного портфеля банків, необхідно взяти за основу цінні папери в торговому портфелі банків та цінні папери в портфелі банків на продаж (табл. 2).

Аналіз структури торгового портфеля банків свідчить про те, що кількість цінних паперів у торговому портфелі банків має позитивну тенденцію.

**Обсяги інвестицій у цінні папери банків України упродовж
2012–2018 рр. (млн. грн.)**

Види портфелів цінних паперів	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Торговий портфель	2791,60	7623,98	11687,55	17462,60	9829,00	20117,58	53647,21
Портфель цінних паперів на продаж	27705,19	61969,19	65703,25	72897,75	120983,19	138973,56	238129,64

Найнижчий показник цінних паперів у торговому портфелі вітчизняних банків був після кризового 2012 році. Це обумовлено тим, що після кризи ціни за цінними паперами були низькі і нестабільні, проте тепер, порівняно з 2012 р., цінні папери у торговому портфелі банків збільшились у 7 разів. Цінні папери в портфелях банків на продаж стрімко зростають, починаючи з після кризових років: на 2017 рік відбулося зростання у 5 разів., а на початку 2018 року – у 8,6 рази. Аналізуючи динаміку вартості цінних паперів у портфелі банків за 2010– початок 2018 рр. (рис. 3) [8], необхідно виділити такі періоди зміни вартості інвестиційного портфеля банків.

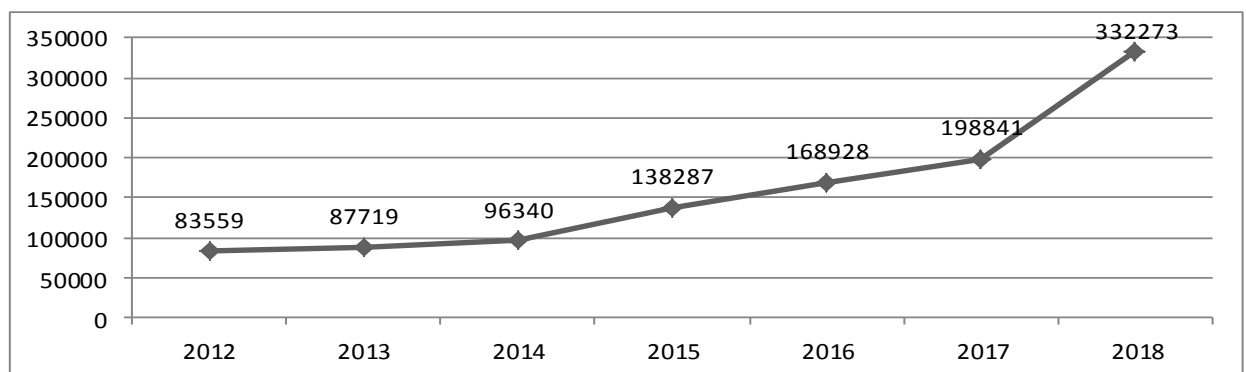

Рис. 3. Вартість портфеля цінних паперів вітчизняних банків у 2012–2018 рр., млн. грн.

До 2011 року вкладення банків у цінні папери мали незначну низхідну динаміку, а 2012 р. темпи їхнього приросту збільшилися удвічі (приріст в абсолютному значенні – 44 224 млн. грн). Така тенденція зберігається і нині. Станом на початку 2018 вартість портфеля цінних паперів банків України становила 332 273 млн. грн. Водночас значне збільшення

вартості портфеля цінних паперів банків, що відбувалося упродовж усіх досліджуваних років, не вплинуло на зростання частки вкладень банків у цінні папери в їх загальних активах. Згідно даних НБУ [9], що представлені в табл. 3, вона залишається досить низькою.

Таблиця 3

Активи банків України за вкладеннями у цінні папери у 2012 –2018 рр.

Показники	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Загальні активи, млрд. грн.	1 090,2	1 211,5	1 269,9	1 408,7	1 520,8	1 571,4	1 737,3
Вкладення в цінні папери, млрд. грн.	83,6	87,7	96,3	138,3	168,9	198,8	332,3
частка, %	7,66	7,24	7,60	9,82	11,11	12,65	19,20
Надані кредити, млрд. грн.	755,0	825,3	815,3	911,4	1006,4	965,1	1005,9
частка, %	69,25	68,12	64,30	64,70	66,18	61,42	58,11

Банківська інвестиційна діяльність за аналізований період характеризується зменшенням частки наданих кредитів та відповідно зростання показника вкладень у цінні папери. Така тенденція до збільшення обсягу й частки інвестиційного портфеля в активах банків є достатньо стабільною. Вкладаючи кошти в цінні папери, банки, таким чином, уникають кредитного ризику. Треба також зазначити, що обсяги кредитних ресурсів на початку 2018 року перевищували обсяги вкладень у цінні папери у 3,0 рази.

Аналіз сучасного стану інвестиційної діяльності, засвідчує [9], що вітчизняні банки ще недостатньо відводять увагу інвестуванню власних коштів та проведенню операцій як професійні учасники на ринку цінних паперів. Зокрема, Левченко Л.В. [6] акцентує, що «на сьогодні фондовий чинник не розглядається комерційним банківським сектором України як один з основних у системі аналізу його стратегічної конкурентоспроможності». Невиправдано низькою є роль банківського сектора як інвестора національної економіки. За останні роки можна простежити тенденцію до переорієнтації банків із вкладень у цінні папери на інвестиції у цінні папери

на продаж, що у теперішньому стані фінансової нестабільності може негативно вплинути на функціонування фондового ринку і на фінансову стійкість банківського сектора. Крім того, помітна низька диверсифікація портфеля цінних паперів банків України за видами фінансових інструментів.

Певну загрозу стабільності фінансового сектору становить те, що значна частина сукупного портфеля цінних паперів належить банкам з іноземним капіталом. До прикладу, станом на початок 2018 року найбільша частка сукупного портфеля цінних паперів перебувала в активах банку ПАТ КБ «ПиватБанк» [8] – 40,56 %, усі цінні папери якого належать до портфеля банку на продаж. Щодо отримання прибутків від короткострокових коливань ціни, то найбільшу частку таких цінних паперів мають «Сітібанк» і банк ПАТ «ПУМБ» цінні папери в торговому портфелі яких становлять понад 20 % його активів.

Однією зі складових ефективного управління сучасною банківською установою є реалізація ефективної інвестиційної діяльності, яка передбачає обов'язковий вибір ефективної інвестиційної стратегії. Головні підходи до тлумачення поняття «стратегія управління інвестиційним портфелем банків» представлені в табл. 4.

Таблиця 4

Підходи до тлумачення поняття «стратегія управління інвестиційним портфелем банків»

№ п/п	Тлумачення
Загальний	
1.	Під стратегією управління інвестиційним портфелем банків у широкому розумінні прийнято розуміти сукупність заходів, спрямованих на розробку і реалізацію дій з управління портфелем інвестицій, а також досягнення оптимального поєднання прямих і портфельних інвестицій з метою забезпечення нормальної діяльності, збільшення прибутковості операцій, підтримки допустимого рівня їх ризикованості і ліквідності інвестиційних активів.

Науковий	
2.	«інвестиційну стратегію» тлумачать більш вузько, як «систему довгострокових цілей інвестиційної діяльності і вибір найбільш ефективних шляхів їх досягнення» «не тільки як інструмент, що використовується для закріплення або поліпшення своєї позиції на ринку, а також як один з основних елементів інвестиційної політики підприємства – складової інвестиційної діяльності, яка, у свою чергу, є одним із важелів регулювання суб'єктів господарювання».

Розробка найбільш ефективних шляхів реалізації стратегічних цілей інвестиційної діяльності здійснюється за двома напрямками [3]. Одне з них охоплює розробку стратегічних напрямків інвестиційної діяльності, інше – розробку стратегії формування інвестиційних ресурсів. В процесі розробки стратегічних напрямків інвестиційної діяльності послідовно вирішуються такі завдання (рис. 4).

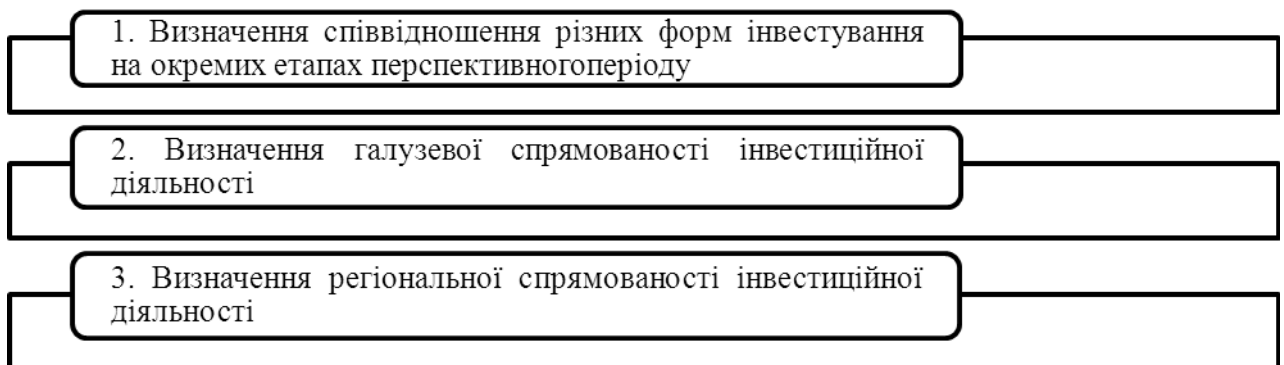

Рис. 4. Основні завдання при розробці стратегічних напрямків інвестиційної діяльності банків

Таким чином, прийняття стратегічних рішень в інвестиційній діяльності банків має бути ефективно вбудовано в основні функції управління: планування і прогнозування, оцінка і аналіз, контроль й регулювання (табл. 5).

На сьогодні, кожен банк розробляє власний стратегічний напрямок, для покращення власної діяльності на фінансовому ринку, зокрема інвестиційної.

Етапи прийняття стратегічних рішень в інвестиційній діяльності банків

Назва етапу	Заходи етапу
Планування і прогнозування	Визначення об'ємів надходжень і витрат від здійснення інвестицій; вибір; інвестиційної політики; планування інвестиційної діяльності банку; формування інвестиційного портфелю; розробка інвестиційної стратегії
Оцінка і аналіз	Облік та аналіз факторів, які впливають на інвестиційну діяльність банку; виявлення альтернативних варіантів вкладення капіталу; оцінка диверсифікації інвестиційного портфелю; оперативний моніторинг стану інвестиційного ринку; оцінка і ранжування інвестиційних ризиків; аналіз реалістичності прогнозів
Контроль	Порівняння планових і фактичних показників для визначення ступеню досягнення цілі; встановлення допустимих меж відхилення рівня ризику, прибутковості і ліквідності інвестиційних інструментів; моніторинг інвестиційного портфелю банку
Регулювання	Заходи щодо подолання негативних показників; збільшення диверсифікації інвестиційних ризиків або використання інших методів управління ризиками

Керівництво будь-яких банків як державних, так і приватних, також банків з іноземним капіталом розробляє й приймає альтернативні та інноваційні стратегічні рішення для покращення ефективності діяльності, зокрема: страхування, лімітація, диверсифікація, хеджування і придбання додаткової інформації [5]. Проте головним недоліком цих рішень на кожному етапі є додаткові фінансові витрати (табл.6).

Отже, щодо сучасного стану інвестиційної діяльності банків, то вона залишається на досить низькому рівні розвитку. З кожним роком кількість банків зменшується, наприклад, за останні вісім років число банків знизилася на 100 одиниць. Така ж ситуація із інвестиційною діяльністю, тобто кредитна діяльність зростає з кожним роком, проте інвестиційна, навпаки, зменшується.

Комплекс альтернативних та інноваційних стратегічних рішень щодо покращення ефективності інвестиційної діяльності банків

Назва заходу	Зміст	Характеристика переваг та недоліків
Страховання	Завчасне зовнішнє резервування ресурсів, спрямованих на компенсацію збитків від майбутніх можливих втрат, що викликані реалізацією певних ризиків інвестиційного проекту	«+» - не потребує додаткових витрат часу «-» - додаткові фінансові витрати на сплату страхового внеску
Диверсифікація	Розподіл інвестицій за різними фінансовими інструментами, що призведе до зниження ризику або створення єдиного інвестиційного портфеля з альтернативною регіональною або галузевою спрямованістю	«+» - відсутні додаткові фінансові витрати, обмеження ризику, що пов'язаний з володінням одним активом (видом діяльності, постачальником) «-» - трудомісткість процедури, що пов'язана з додатковими витратами часу на формування балансу між прибутком і ризиком, можливий неправильний вибір об'єктів інвестування
Лімітація	Установлення граничних максимальних або мінімальних значень внутрішніх показників проекту з метою зменшення ризику та підвищення ефективності інвестиційної діяльності банку	«+» - Обмеження збитків до певного прийняттого рівня, не складний у застосуванні «-» - обмежує одержання можливих прибутків
Хеджування	Різновид страхування, передбачає відкриття угод на одному ринку для компенсації впливу цінових ризиків рівній але протилежній позиції на іншому ринку	«+» - Допомогає зафіксувати прибуток на певному рівні «-» - Відмова від можливості отримання додаткового прибутку
Придбання додаткової інформації	Придбання інформації для розширення ринку інвестування та запобігання / зменшення дії ризикових факторів, пов'язаних з інвестиційною діяльністю	«+» - зменшення ризику за рахунок зменшення невизначеності «-» - додаткові фінансові витрати, пов'язані з придбанням інформації

Найбільшу кількість інвестицій становить портфель цінних паперів на продаж. Це і зрозуміло, адже банк, будь-яким методом хоче отримати прибуток при найменших затратах. Вартість вкладання в цінні папери хоча і збільшується з кожним роком, проте і сама частка вкладання також

збільшується. Тому можна сказати, що вітчизняні банки ще недостатньо відводять увагу інвестуванню власних коштів та проведенню операцій як професійні учасники на ринку цінних паперів. На сьогодні, фондовий чинник не розглядається банківським сектором України як один з основних у системі аналізу його стратегічної конкурентоспроможності.

Щодо вибору стратегії розвитку інвестиційної діяльності, то такий процес банку полягає в оптимальному розширенні альтернативних можливостей формування і реструктуризації інвестиційного портфелю на основі раціонального, ефективного та легітимного подолання інституційних, адміністративних й ринкових обмежень. При цьому правомірне подолання інституційних обмежень можливе на основі покращення показників банківської діяльності, які виступають регулюючими параметрами, перш за все величини регулятивного капіталу, якості портфелю активів і інших, а також формування інвестиційного портфелю, що представляє максимальний запас відносно встановлення нормативів в майбутньому. Основною метою стратегічного процесу прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків є забезпечення національної економіки інвестиційними ресурсами за умови збереження реальної вартості власного капіталу банку від впливу інвестиційних ризиків на основі ринкової, інституційної і адміністративних складових.

Список джерел:

1. Андросова О. Ф. Інвестиційні операції банків України з цінними паперами / О. Ф. Андросова // Економічний простір. – 2017. – № 19. – С. 170–180.
2. Бабійчук Т.П. Стимулювання банківського інвестування: світові тенденції / Т.П. Бабійчук // Науковий вісник НЛТУ України. – 2017. – Вип. 22.12. – С. 202-208.
3. Грищук А.М. Теоретичні основи інвестиційної діяльності банків, Грищук А.М., Шарко А.Р. // Науковий вісник НЛТУ України. – 2015. – Вип. 23.10. – С. 190-195.
4. Іванилова О. А. Удосконалення інструментарію управління портфелем активів комерційного банку / О. А. Іванилова // Вісник Запорізького національного університету. – 2015. – № 2. – С. 210-216.

5. Колодізєв О.М. Кредитно-інвестиційна діяльність банків України: сучасний стан і перспективи розвитку / О. Колодізєв, Н. Власенко // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.business-inform.net
6. Левченко Л.В. Дієва державна інвестиційна політика як засіб активізації інвестиційної діяльності в Україні [Текст] / Л.В. Левченко, Д.С. Турчанінова // Вісник Львівської комерційної академії. — 2016. — № 37. — С. 94–99
7. Ляхова О. Кредитно-інвестиційний портфель банків та його вплив на фінансування інвестиційних проектів в Україні / О. Ляхова, Т. Шокало [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://archive.nbuv.gov.ua>
8. Офіційний сайт Асоціації українських банків. — [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.aub.com.ua>.
9. Офіційний сайт Національного банку України. - [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
10. Про банки і банківську діяльність Закон України № 2121-III від 07.12.2000 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2018. — № 5–6. — Ст. 30.
11. Про інвестиційну діяльність: Закон України № 1560-XII від 18.09.1991 р. // Відомості Верховної Ради. — 1991. — № 47. — С. 646.
12. Фінансова гнучкість прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків: Монографія / М.О. Кужелєв, М.О. Житар. — Київ: Видавництво «Центр учбової літератури» Київ-Бидгощ, 2016. — 176с.

References

1. Androsova O. F. Investment operations of banks of Ukraine with securities / O. F. Androsov // Economic space. - 2017. - No. 19. - P. 170- 180.
2. Babychuk T.P. Promoting Banking Investments: World Trends / TP Babychuk // Scientific Bulletin of NLTU of Ukraine. - 2017 - Voip. 22.12. - P. 202-208.
3. Grishuk AM Theoretical bases of investment activity of banks, Grishchuk AM, Sharko AR // Scientific Bulletin of NLTU of Ukraine. - 2015. - Issue 23.10 - pp. 190-195.
4. Ivanilova O. A. Improving the tools of portfolio management of assets of a commercial bank / OA Ivanilova // Bulletin of the Zaporizhzhya National University. - 2015. - No. 2. - P. 210-216.
5. Kolodizev O.M. Credit-investment activity of Ukrainian banks: current state and development prospects / O. Kolodiziev, N. Vlasenko // [Electronic resource]. - Access mode: www.business-inform.net
6. Levchenko L.V. Effective state investment policy as a means of activating investment activity in Ukraine [Text] / L.V. Levchenko, D.S. Turchaninova // Visnyk of Lviv Commercial Academy. - 2016. - No. 37. - P. 94-99
7. Lyakhova O. Credit and Investment Portfolio of Banks and its Impact on the Financing of Investment Projects in Ukraine / O. Lyakhov, T. Shokalo [Electronic resource]. - Access mode: <http://archive.nbuv.gov.ua>

8. Official site of the Association of Ukrainian Banks. - [Electronic resource] - Access mode: <http://www.aub.com.ua>.
9. Official site of the National Bank of Ukraine. - [Electronic resource] - Access mode: <http://www.bank.gov.ua>
10. On Banks and Banking Activity Law of Ukraine No. 2121-III of December 7, 2000, // Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine. - 2018 - № 5-6. - Art. 30
11. On Investment Activity: Law of Ukraine No. 1560-XII of 18.09.1991 // Information from the Verkhovna Rada. - 1991. - No. 47. - P. 646.
12. Finansova hnuchkist pryiniattia rishen v investytsiinii diialnosti bankiv: Monohrafiia / M.O. Kuzheliev, M.O. Zhytar. – Kyiv: Vydavnytstvo «Tsentр uchbovoi literatury» Kyiv-Bydoshch, 2016. – 176s.

Калусенко Валентина Вікторівна (ORCID: 0000-0003-0990-6565) – викладач вищої категорії Ірпінського державного коледжу економіки та права (м. Ірпінь).